

POLITIKAI NAPILAP
szabadalmazott számozással.

Megjelenik minden este (vasárnap kivételével)

Száma mindenütt 1 krajczár.

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva vagy vidéken postai szétküldéssel: egy hónapra 60 k:

Esti Hírlap

POLITIKAI NAPILAP
szabadalmazott számozással.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda

V. ker., Honvéd-utca 4. szám.

Szerkesztési órák:

délután 10 órától délután 8 óráig.

Kiadóhivatal nyitva egész nap.

Szerkesztési telefon: 688.

Kiadóhivatali telefon: 688.

Budapest, november 8.

Orth János anyja meghalt.

A képviselőházban zárt ülésben folyik az obstrukció.

Régen volt . . .

A Jókai regényeit olvasva elképzeljük a mostani szürkeséghez szokott szemünk a régi magyar közélet szingazdag leírásainál. A mi nemzedékünk, a fiatal, mesének véli mikor az egykori megyei restaurációkról, a megyeházán megtartott gyűlésekről olvas.

Minden udvarház élénk eszmecserének volt a színhelye, ama községekben, ahol valamelyik megyei tekintély lakott — és alig volt egy-két közbirtokosság ilyen korifeus híján — egymástérték a magyaros fogatok, mert meg kellett hányinyelni az égető kérdéseket, mielőtt azok a zöld posztós hosszú asztal előtt szóvá tétetnének.

És ezek a megyei gyűlések! . . . Milyen hatalmas alakok keltek föl egymásután, hogy megvitassák, vagy támogassák a fölvetett eszméket, indítványokat! . . . Mennyi erő, lendület, komolyság, lángoló hazafiság ezekben a beszédekben!

Voltak viharok is, nem egyszer, gyakran! De ezek a villámlások és mennydörgések nem a parlamenti színház kellékes-tárából szedettek elő, hanem valóban elemi erővel rázkódtatták meg a kedélyeket és na romboltak is, lezajlásuk után tisztult a levegő és nyert a közérdek.

A megyeháza abban a nem is oly régen mult és mégis olyan hihetetlenül messzelevő időben, egy-egy országházához hasonlított a mozgalmasabb gyűlések idején. A legszegényebb nemzetiségi vidék is felháborodással utasította volna vissza, ha a székházában olyan jelenetek játszódtak volna le, aminek most a Sándor-utcában mindennapiak.

Csak hogy erre nem lehetett eset. Régente féltékenyen őrködtek a megyeiek, hogy törvényhatósági taggá csak rátermett, kifogástalan jellemű, szepítőn hazafiságu derék ember választassék.

Ezekben nem volt hiány. Minden

magyar ember érdeklődött a közügyek iránt és mert foglalkozott velük, értett is azokhoz. Szerények voltak az igények, rendezettek voltak a birtokviszonyok és így független lehetett a meggyőződés. Hatalom volt a megye, melytől reszketett a kormány is. Kiszdegették az ezredéves bátya alapköveit, megingott, rombadőlt az ősi alkotás, melynek megmaradt omladékeit könnyen ledöntheti a vesztegetés, a fölülről jött nyomás.

Mindez abból az alkalomból jut eszünkbe, hogy országszerte most folynak a megyei törvényhatósági választások. A legtöbb olvasó álmélkodva kiált föl a hír hallatára: «Valóban? nem is tudtam?»

Ugyan kit is érdekelne ma, hogy mi történik a megyékben! Hát történhetik ott még valami?

Hiszen a legtöbb nemesi kuria udvarát benőlte a fű, sok üres ház kapuja csukva van, minden embernek a végrehajtóval van elintézni való dolga, a bankteher nagy, az adó még nagyobb és a mellett mégis urat kell — mutatni. Jut is valakinek eszébe a közügy . . . hacsak valami zsiros falat, va ami előnyös koncesszió, valami hatalmas protekció nem jár a nyomában.

Unottan, közönyösen indulnak meg a választások; legfeljebb a néppárt iparkodik halászni a közügyek poshadt lábujában . . . Semmi megnyugtató, fölemelő, reménykeltő momentumról se jön hír, lehangoltan, szinte restelkedve említjük meg, csak a belügyminiszteriumban honol egykedvű melegegedtség, mert jól tudják, hogy semmi se változik, mindössze új neveket kell írni az eszköz rovatába.

Budapest, november 8.

× Az új hunyadmegyei főispán. Bethlen Miklós gróf, az új hunyadmegyei főispán jelenleg 38 éves. Atyja Bethlen József gróf az egykori királyi jószágkormányzó és anyja a mult héten elhalt Leiningen grófné, az aradi vértanu özvegye volt, kik igen gondos nevelésben részesítették. Pályáját Temes megyében kezdte, mint megyei aljegyző, honnan Torontál megyébe ment főszolgabírónak. Torontálban csakhamar főjegyző lett s mint ilyen érte a királyi kegy. Magas műveltségű és általános adminisztratív tehetségű férfi, kit Hunyad megyében rokonszenven fogadtak.

Az obstrukció vége.

Az obstrukció végének kezdete, hogy az ellenzék egymással veszekszik. Ma a függetlenségi párt reggeli lapja *Eötvös* Károly és *Olay* Lajos képviselők tollából közli támadást az obstrukció ellen és az *Olay* cikkében — *Polónyi* ellen is.

A vitakozás abból keletkezett, hogy egy vidéki függetlenségi párti lap a miskolci Szabadság, már régebben nyílt levelet intézett *Eötvös* Károly és *Olay* Lajos képviselőkhez, melyben arra kéri őket, hogy az ellenzék végtelenségig menő küzdelmének ne állják útját, ne legyenek »békepárt«, s ne szereljék le az ellenzékét.

Erre a nyílt levélre válaszolnak *Eötvös* és *Olay*.

Eötvös Károly a többi közt így szól: Azt az obstrukciót, melynek miucs tartalma s mely pusztán személyi harc, szintén nem támogathatjuk, mert se a hazának, se a függetlenségi pártnak nem áll érdekében arra törekedni, hogy a megbuktatott Bánffy-kormány után vagy éppen olyan, vagy sokkal rosszabb kormány jöjjön vagy éppen olyan, vagy sokkal rosszabb javaslatokkal.

Az obstrukció egymagában nagy és magasztos politikai cél nélkül egyáltalán nem helyeselhető. Az osztrák példa nekünk rossz példa. Az obstrukció végre hajtvaz az alkotmányt veszélyeztetni nálunk is, az osztrákoknál is. Az alkotmánytalan élet Ausztriában is, nálunk is mindig német volt s német lesz ezután is. Az osztrák tehát német fajának érdekeit nem kockáztatja. Nálunk pedig csak az alkotmányos élet lehet magyar. Magyar fajunk érdeke pedig mindennek fölött való.

Olay Lajos pedig így ír:

En az obstrukciónak elvileg nem vagyok barátja, én az obstrukciót a parlamentárisizmussal megegyeztetetnek nem találok, az obstrukció nem egyéb forradalomnál, a kisebbség uralma a többség felett.

Gladstone, Anglia miniszterelnöke, 32 parnelista képviselőt, mert obstruáltak, börtönbe vetetett és úgy szüntette be az obstrukciót. A szabad Anglia kegyeselte Gladstone eljárását.

Ezek az elvi okaim az obstrukció ellen; de van személyi okom is, én nem hiszek az eljárás sikerében, nem hiszek azért mert azt *Polónyi* ur vezeti; hogy én mit tartok *Polónyi* ur politikai szerepléséről azt elmondtam a függetlenségi párt kettészakadása alkalmával. Kérem azt a beszédemet elolvasni, melyet 1895. február 22-én tartottam a függetlenségi pártkörben; akkor borsódi elvtársunk érteni fog engem.

Az a beszéd pedig, amelyet most *Olay* az obstrukció óta *Polónyi*val együtt küzdő tagtársai közé dob, több pontjában így szólott:

A párt folytonos viszályát, a párt tagjai közötti bizalmatlanságot nem annyira az elvi differenciák, mint inkább és az én nézetem szerint, főként *Polónyi* tagtársunk intriguája, a párttalom és vezetése való józansulat an törekvése okozták és okozzák. 1884. év őt vagyok a pártklubok tagja, azóta minden viszálynak

ami a pártban dult, *Polónyi* intriguái voltak okozói.

Emlékezzetek reá, hogy *Mocsáry* volt tisztelt elnökünket intriguáival sikerült a pártkörből kizárni, emlékezzetek reá, hogy *Polónyi* ur folytonos intriguáival, gorombaságaival és személyes támadásaival, sértegetéseivel és az ő hátszegett sérteléseivel, halhatatlan emlékű volt tisztelt elnökünket, *Irányi* Dánielt annyira elkésértette, hogy *Irányi* többünk előtt számaltanszor panaszkodott, hogy *Polónyi* mellett lehetetlen neki az elnöki állást viselni. Emlékezzetek rá ugyan csak *Polónyi* intriguáinak volt következménye, hogy *Ugron* Gábor t. barátom velem és 14 társunkkal együtt a pártklubból kilepni voltunk kénytelenek.

Emlékezzetek reá, hogy *Polónyi*, mikor az ő jelenlétében az ő hozzájárulásával a pártterkezet megbizta *Eötvös* Károlyt és még két barátunkat, hogy a honvédemlék leleplezés iránt a kormányval egyezségrajsson és midőn *Eötvös* Károly egy újabb értekezlet előtt az egyezségről jelentést tett, egy *Polónyi* ur által titkosan összehívott többséggel *Eötvös* Károlynak a párt megbízása alapján és annak értelmében a kormányval kötött egyezség miatt bizalmatlanságot szavaztatott és így őt erkölcsileg az elnöki állásról való leköszönésre kényszerítette. Emlékezzetek t. barátaim *Polónyi* urnak az egyházpolitikában tanúsított vallakozó politikai magatartására.

De *Polónyi* ur a személyes dolgokban még a párt tagjai iránt sem volt kiméletes, *Ugron* Gábor t. barátunk magánjellemét akarta az országgyűlés előtt megtámadni stb.

A képviselőház ülése.

Az ülés elején a Dezsőffy-ügy ujra felüti a fejét.

Szentiványi Árpád a napirend előt szót kér s a *Dezsőffy-ügy* részleteit ujra ismertetve azt kívánja, hogy a Ház tüzze a *Dezsőffy-ügyet* napirendre.

Szilágyi figyelmezteti, hogy napirend előtti felszólalás kapcsán nem lehet határozathozatal.

Erre *Makkfalvy* Géza egy zárt ülést kérő ivhez szed össze aláírásokat, de az ivet egyelőre nem adják át.

Frey Ferenc most személyes kérdésben kér szót s nagy derűtség közt mentegeti szokott kedélyes adomázó dialektikájával, hogy Bánffynak egy ebédjén magánbeszélgetésben tett megjegyzésére hivatkozott.

A derék férfi ugyanis azt hitte, hogy midőn Bánffy tegnap a Dezsőffy nyilatkozatáról szólva a magánbeszélgetésekre való hivatkozást elítélte, ezzel az ő ebédutáni adomájára czélozott. El is mondja nagy derűtség közt, hogy ő ezt a diskurzust azért említette fel, mert látta, hogy az angol diplomáciai ebédekben s az udvari ebédek utáni cerclen elmondottakat is nyilvánosságra szokták hozni s annak fontosságát tulajdonitanak. Ő is csak így tett. Elmondja azt is, hogy rokona 1848-ban kispap volt s onnan ment honvédnek. A puskát azután nagy lelkesedésben úgy megtöltötte színültig puskaporral és golyóval, hogy ágyuval is felért.

— Én — vonja le ebből *Frey* a követkevenziát — épen így tettem. De polgári foglalkozásomat a haza iránti lelkesedésből hagytam oda a politikai pályáért s ezután jobban fogok a lóporral takarékoskodni, hogy gyakrabban és nagyobb biztonsággal löhessek.

==== Naponkint 50 koronás értéket sorsolunk ki, szombatnokin 200 koronásat. Az összes egy hetilapszámok, akár megnyerték az 50 koronás értéket, akár nem, tovább játszanak a 200 koronára. ====

Frey nagy derűtség közt ül vissza helyére, **Endrey** Gyulát illeti a szó.

Endrey Gyula is a Dezsőffy-ügygel kezd. Egy intendáns — ugymond — azt mondotta: „*Jöjjen el a lakásomra!*” Ugyanez volt Bánffy mottója a legutóbbi választásoknál. (Nagy derűtség.) De míg az intendáns ezért a mottóért megbukott, Bánffy ezzel a módszerrel nagy többségre tett szert.

Endrey tiltakozik az ellen, hogy **Bánffy** Apponyi nevét is belevonja a Dezsőffy ügybe.

Amikor Bánffy Apponyival a japáni szerződésről tárgyalt — ugymond — akkor **Apponyi** nem ment el Bánffy lakására. (Derűtség.)

Endrey a Dezsőffy ügyet annak a Röntgen sugárnak nevezi, mely a rendszerbe bevilágít. Ezzel szemben neki a miniszterelnök dárdásainak bizalmi nyilatkozatai sem imponálnak.

Endrey hosszasan foglalkozik a ki-egyzés körüli sérelmekkel is.

Mikor **Endrey** helyére visszaül, **Makkfalvy** Géza áll fel fel s így szól:

— Magam és társaim nevében zárt ülést kérek!

A jobboldal nagy viharral zudul fel, de **Szilágyi** elrendeli a karzatok ki-ürítését.

Zárt ülés.

A zárt ülésben elsőnek **Makkfalvy** Géza kér szót.

Makkfalvy: Mióta Lukács a Dezsőffy-ügyet felhozta, emiatt Bánffy egyre lámadják. Hangsúlyozzák, hogy Bánffy hatáskörét az általános választásoknál jogtalanul kiterjesztette, hogy a belügy-miniszter hatáskörébe avatkozott, hogy ő vezette a választásokat. Bánffy a Btk. ellen vétett, midőn befolyásával az alárendelt közegeket a törvény megsértésére akarta rábírní. *Ő a polgári tisztesség ellen is vétett*, midőn állásával visszaült. E vádak minden egyes pontja alkalmas arra, hogy *őt a közmegegyezés kitégye*. (Helyeslés balról, viharos derűtség jobbról.)

Ebből az okból kérte szóló a zárt ülést. Kéri ennek megfontolását.

A miniszterelnök beismerte, hogy ő egy főszolgabíró magához idézett, hogy a választási kitételek felől tájékozódjék. A törvény ellenére tette ezt, mert a főszolgabíró csak az alispánnak, főispánnak és a belügyminiszternek van alárendelve. Ezek után a miniszterelnök a többi hivatalos közegeket, törvényes elnököket, pénzügyigazgatókat, honvédségi parancsnokokat is magához idézhetné.

Sima Ferencz: Fejérvári ezt nem tűrnel!

Makkfalvy: Mig Dezsőffy állításait nem cáfolják meg, szóló fentartja vádjait. (viharos ellenmondás jobbfelől, helyeslés balfelől.)

Nem az a fő, hogy mit mond Bánffy, hanem, hogy *mi történt*. A köztisztesség követelősen sürgeti ennek az ügynek a rendezését és megvilágítását, mert ez a büntetőtörvénykönyvbe ütközik. Tény, hogy Bánffy Dezsőffy főszolgabíró hi-vatalosan befolyásolni akarta. Ő nem azért idézte magához, hogy jóakaratról biztosítsa. (Helyeslés balfelől.) az a kérdés nem olyan egyszerű, mint elhithetni szeretnék.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök kijelenti, hogy már tegnap nagyon világosan és behatóan felelt ezekre a kérdésekre. (Viharos helyeslés jobbfelől. Ellenmondás balfelől.)

Nem lát arra semmi okot, hogy most ezzel az ügygel foglalkozzanak. *Tiltakozik az ellen, hogy jogellenesen be-folyt a választásokra* és hogy a belügyminiszter ügykörébe avatkozott. Bivonvitsák ezt rá a törvényből.

Sima: De korteskedni tud!

Elnök cseppet és rendreutasítja Simát.

Sima nagy zajban kiált vissza.

Elnök: Másodszor rendreutasítja.

Ióth János és **Visontai** is zajong-sak.

Bánffy folytatja, hogy csak azt tette, amire a törvény feljogosítja. (Felkiáltások balfelől: *A hivatalos hatalommal áll vissza!*)

Bánffy: Zárt ülés tartására *semmi ok sincs*.

Lukács Gyula ker szót s kijelenti, hogy már tegnap kinyilatkoztatta, hogy Dezsőffy főszolgabírónak, abból az ügyből kifolyólag ugyan nem volt bán-tódása, de megjegyezte, hogy a főszolgabíró, noha családapa, férfiasan állt ellen a fenyegetéseknek.

Tisza Kálmán: Csak röviden szól a kérdéshez. Ő nem lát okot zárt ülés tartására, de Makkfalvy olyan vádakot emelt, és olyan közbekialítások estek, hogy szükségesnek tartja az ügy tisztá-zását. (Viharos felkiáltások balról: *Hoch! Hoch!*) Hallgassák meg nyugod-tan, mert a baloldali szónokokat is meghallgatták, Lukács Gyula böcsen elhallgatta, hogy Dezsőffy főszolgabíró-nak ebből az ügyből semmi kellemet-lensége sem volt. Ezt az ügyet mes-tersegesen akarják széles mederbe te-relni.

Rosenberg Gyula: *Időtöltésből!*

Tisza: Ez az ügy egyáltalában nem tartozik a zárt ülés elé. *Tiltakozik az ellen, hogy a szabadelvűpárt a miniszterelnököt vakon követi*. (Viharos helyeslés jobbról.) A szabadelvűpárt nem követi vakon, hanem nyitott szem-ekkel követi azt, amit a haza érdeké-ben levőnek tart. (Viharos helyes-lés jobbról. Viharos *Hoch!* kiáltások balról.)

Sima (felugrik): *Hát a bihari pontok!*

Elnök: Simát rendreutasítja.

Tisza: Éppugy mint minden más polgár, ugy a miniszterelnök ur is fel-van arra jogosítva, hogy nézeteit mások-kal közölje s magát mások által infor-máltassa. (Vihar balról. Felkiáltások: visz-szaelés) Közbekialításokban az abszolútiz-mizmust is emlegették. *Mi a neve annak az abszolútizmusnak, hogy kisebbség akarata a többségre rá akarja erőszakol-ni!* (Perczekig tartó viharos taps jobbfelől.) *zárt ülésre nincs ok!* (Vihar balfelől.)

Gullner Gyula: Hangsúlyozza, hogy Bánffy a belügyminiszter kezéből kivette a választások vezetését. A törvény ér-telmében a választások a belügy-és igazságügyminiszter hatásköre alá tar-toznak. Minden másnemű beavatkozás törvényellenes. Ha a miniszterelnök mint a szabadelvűpárt vezére magát in-formáltatni akarta, amihez joga volt, ezt párthivei utján kellett volna esz-közölnie vagy jól fizetett kortesek által. De erre nem szabad a főszolga-bíró felhasználni. Dezsőffy főszolga-bíró **Bánffy** mint miniszterelnök idézte magához táviratilag, nem pedig mint a szabadelvű párt vezére. Meg-fenyegette a főszolgabíró, hogy fentartja magának a további intézkedéseket.

Perczel belügyminiszter tiltakozik ama vád ellen, hogy a miniszterelnök az ő hatáskörébe avatkozott volna. (Jobbfelől viharos helyeslés. Balfelől szenvedélyes felkiáltások: *Hazudik! Nem igaz!*)

Amit a választási visszaélésekről mon-danak, az mese. Véres esetek nem törté-ntek, kivéve Szatmáron. Az önök czélja, hogy az időt töltsék. (Viharos ellentmondás balról.) A zárt ülésnek nincs helye.

Több felszólalás után **Gajári** emel szót. A zárt ülést ő sem tartja helyénvalónak. A szabad-elvűpártnak nincs arra szüksége, legfel-jebb az ellenzéknek. Bánffy rögtön kijelentette, hogy az ellene emelt vádak alaptalanok, mégis fentartják azokat, holott magának Dezsőffynek nyilatko-zata is Bánffynak ad igazat. A választá-sokról is szól. Furcsa az, hogy mindig a szabadelvű pártkasszát szidják.

Hivatkozom — ugymond — **Károlyi** Sándor grófra, *jelentse ki ő becsület-szavára, mennyit adott pártvezérekre*.

A kerületbeli szabadelvű pártok, mint a többi pártok a központiól nyertek tá-mogatást, ahol ezt kérték.

Ugyanígy Samassa, Károlyi, Wenck-heim és a hazai, sőt a külföldi katolikus klérus pénzt adtak a néppárt czéljaira. A szabadelvűpárt czéljaira fordított összegek forrásához semmi szó sem férhet.

Most **Károlyi** Sándor gróf személyes kérdésben kíván szólni. A választási költségekről akkor fog beszámolni, ha előbb a tuloldalon tesznek vallomást. **Gajárral** szóba sem áll.

Rakovszky közbeszól: Így beszél egy ur!

Gajári ugrik fel erre helyéről. — Lehetőleg nyugodtan akarok fe-lelni. Gróf Károlyival szemben mindig arra a tiszteletre hivatkozom, mely személyét környezi. Ellenfelemnek csak az esetben adom meg a tisz-teletet, ha arra egyénileg és szellemi tehetségeimel fogva érdemes.

Ujra **Károlyi** gróf beszél személyes megtámadtatása címén. **Gajári** beszéde nem vicces, hanem gyalázatos. *Erről külön fog majd beszélni*.

Ezzel elhagyta a termet. **Óriási** izgatottság uralkodik a Házban, többen szólalnak fel.

Szentiványi Károlyi Sándor tiszte-letreméltóságára hivatkozik.

Szalay Károly kezd beszélni, ekkor **Bánffy**, ki eddig künn volt, a terembe lép.

Vad láрма, dühös kiáltás hangzik fe-léje a baloldaltól **Rakovszky** és **Bolgár** heves taglejtésekkel kiáltják feléje:

— *Ki vele! Hogy mer ide bejönni?*

Takarodjék!

Az egész ellenzék tajtékzó dühvel szidalmazza a miniszterelnököt.

— **Gyáva! Kotródjék! Hiválynység egy öreg embert sértegetni!** — hang-zik zavaros összevisszaságban.

A zajból ez a kiáltás hangzik ki:

— *Ha így tesznek, mi Bánffyt fog-juk inzultálni.*

Molnár apát felszólalása után, ki a néppártot védelmezi, a zárt ülés vé-gét ér.

Ujra nyilvános ülés.

Pulszky mentelmi bejelentésre kér szót. Midőn a miniszterelnök belépett, oly kiáltások voltak hallhatók. . .

Kabik közbeszól: . . . amilyeneket megérdemelt!

Pulszky: . . . melyek a Ház tekintélyét melyen sértik. Kéri ez ügyet a mentelmi bizottsághoz utasi-tani.

Óriási vihar zudul fel a baloldalon. **Szilágyi** elnök a mentelmi bejele-ntést vita nélkül átteszi a mentelmi bi-zottsághoz.

Polonyi pattan fel erre és kijelenti, hogy ő meg a kaláni vaskohógyár dolgában **Pulszky** ellen beadott összeférhetlenségi ügyet maga ré-széről is bejelenti.

Ivánka: Azok után, a mik itt törté-ntek, kétségtelen, hogy **Rakovszkyt** el fogják marasztalni.

Szilágyi elnök: Efelett nincs helye vitának.

Ivánka: Az inkriminált kifejezések zárt ülésben hangzottak el, tehát nincs helye mentelmi kérdésnek.

Szilágyi kijelenti, ha a mentelmi bi-zottság jelentés majd a Ház elé fog kerülni, akkor majd vitatkozhatnak.

Bolgár Ferencz: Tévedés forog fenn. Nem **Rakovszky** mondta **Bánffynak**, hogy *»dobják ki«,* hanem ő.

Rakovszky ezt nem hagyja: Nemcsak **Bolgár**, hanem ő is kiáltotta az inzultáló kifejezéseket.

Az egész ellenzék viharosan zugja: — **Mindnyájan mondtuk!**

Szilágyi elnök kijelenti, hogy mindez majd a mentelmi bizottság előtt tisz-tázandó.

Aztán kimondják, hogy a holnap az indemnti napirendre tűzése dolgában folyó vitát folytatják.

A képviselők a legizgatottabb hangu-latban mentek szét.

Hire jár, hogy holnap ujra zárt ülés lesz.

Orth János anyja meghalt.

Gmundeni táviratunk szerint **Mária** **Antónia** főhercegnő, toscanai nagy-hercegnő, az eltűnt **Orth János** édes-anya, **Salvator** **Ferencz** főhercegnek, **Mária** **Valéria** főhercegnő férjének nagyanyja ma éjfélkor meghalt.

Mária **Antónia** Anna toscanai nagy-hercegnő. **I. Ferencz**nek, a két-Szicília királyának és **Isabella** spanyol infanső-nek legidősebb lánya 1814. december 19-án született **Palermóban**, **II. Lipót** toscanai nagyherceg első nejeinek **Mária** **Anna** született szász hercegnőnek halála

után 1832-ben nőül kérte a nálná 17 évvel fiatalabb hercegnőt. Az esküvőt a menyasszony bátyjának **II. Ferdinánd** két szicíliai királynak udvaránál **Nápolyban** tartották meg. Miután **II. Lipót** nagyherceg hogy trónját dinasztiaja számára meg-mentse fia **IV. Ferdinánd** örökös nagyher-ceg javára 1859. július 21-én lemondott, a nagyhercegi pár nagyobb részint **Bécs**-ben és **Salzburgban** tartózkodott. A nagy-hercegnő férjének 1870. január 29-én be-következett halála után visszavonulva élt **Mária** **Antónia** nagyhercegnőt özvegyisége alatt sok szomorúság érte. Legkedve-sebb fia, a nagytehetségű **János** fő-herceg, (**Orth** **János**) miután 1889. ok-tóber 16-án, az öt születésénél fogva megillető összes előjogairól és nevé-ről lemondott, hajójával elhagyta a monar-kiát, nem tért vissza többé. Alig néhány hónap mulva ismét egy fia, **Károly** **Salvator** főherceg halt el 43 éves korában. Legfiatalabb fia **Lajos** **Salvator**, a világ-utazó és utileírásairól nevezetes főherceg, pedig már évek óta a világtól elzárkózva **Malorca** szigetén. Leányaival több szeren-csége volt, az idősebbik: **Mária** **Isabella** főhercegnő az elhalt **Tropai** gróf két szic-íliai herceg, **Mária** **Lujza** **Annunciata** főhercegnő pedig **Károly** **Iseburg-Birstein** herceg neje lett. Magát a nagyherce-gnő **Flórenczben** fáradozatlan játékonysá-gáról ismerték; első betegsége alkalmával az ő egykori államának templomaiban mindenütt imádkoztak életéért. Életének legutóbbi napjaiban a nagyhercegnő leg-nagyobb részét **Ortiban**, azon a szomorú helyen lakott, melyről szerencsétlen fia polgári nevét választotta. Voltak azonban öröm napjai is az elhunyt nagyhercegnőnek. A legörömteljesebb azonban kétségkívül az volt, midőn egyik unokája **Ferencz** **Salvator** főherceg, kirá-lyunk leányát **Mária** **Valériát** **Ischben** 1890. júliusban oltárhoz vezette. A nagy hercegnőt nagyszámu család gyászolja.

TÁVIRATOK ÉS TELEFONJELENTÉSEK.

Vilmos császár utja.

Madrid, november 8. (Az *Esti Hír-lap* távirata.) A külügyminiszter kije-lenti, hogy **Vilmos** császár **Cadixba** ér-kezésének híre nem hivatalos; ezt a hirt a cadixi német konzul kapta. Mind-azonáltal egy spanyol hajóraj készen fog állani, hogy a császári párnak tisz-telegyen.

Az angol-francia viszály.

Páris, nov. 8. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A lapok konstatálják, hogy a parlament ugy látszik hajlandó a Fa-soda-ügyben, nagyobb vitákat mellőzni. A «Gaulois» felszólítja a képviselőket, hogy az interpelláció fölött való vita-során kerüljenek mindent, ami alkalmas lehetne a tárgyalás elmergesítésére, a britt jingoizmus lángra lobbantására és a már elintézettnék tekinthető konfliktusnak ujból való felélesztésére. A lapok nem hiszik, hogy **Anglia** katonai mo-sdulatai egyedül Franciaország ellen irányulnának, hanem valószínűleg egész **Európa** megfélemlítésére.

A Dreyfus-pőr.

Páris, november 8. (Az *Esti Hír-lap* távirata.) Az igazságügyminisz-teriumban ismét hire jár, hogy **Picquart-t** legközelebb szabadon bocsátják. Labori ugyan erre vo-natkozólag semmi bizonyosat nem tud, de azt hiszi, hogy **Picquart** szabadon bocsátása legközelebb várható. A «Gaulois» **Picquart** szabadon bocsátásának hírért egészen tévesnek mondja.

ESTI HIREK.

Városi ügyek.

— **A főváros költségtétele.** A fő-város tanácsa a törvény rendelkezése ér-telmében közhírré teszi, hogy a jövő évi költségléírányzat és az arra vonatkozó tanácsi előterjesztés e hónap 10-től 24-ig naponként délelőtt 9 óratól déli 12 óráig a tanács VI. ügyszályában (IV. ker. sörház-utca 4. sz. l. em. 1.) megtekinthető. Min-den adózópolgárnak joga van a költségve-tésre vonatkozó észrevételeit írásba fog-lalva e hónap 23-án a tanács iktató hiva-talába benyújtani.

Rendőri hírek.

— **Leugrott az emeletéről.** Keiner Iona 16 éves varróleány ma reggel a Lukács-fürdő szálloda első emeletéről leugrott. A Szt. János-kórházba szállították, hol a körülményekhez képest elég jól érzi magát.

— **Talált pénz.** Egy bölcsészethallgató a Ferencz József-rakparton egy kopott, kisebb összeget tartalmazó bőrtárcsát talált, melyet tulajdonosa a megtaláló lakásán, Csillag-utca 8. III. em. 15 ajtó átvethet.

— **Villamos elgázolás.** A Népszínház és Tökölly-utca sarkán egy 35 év körüli munkásosztályhoz tartozó embert elgázolt a villamos. Sérüléseibe belehalt.

— **Egy munkás szerencsétlensége.** Krausz József kutunkának munkájában egy cső esett a fejére, mely bezúgta koponyáját. Esméletlenül állapotban szállították a dologkórházban, hol a nehéz sérülés következtében a halállal vívódik.

— **A Dunába esett.** Egy részeg ember az éj folyamán a Dunába esett. Még élve fogták ki és a Rókusba szállították.

— **Megütötte a villamos áram.** Marinovszky József gépész, a magyar villamos gyárban megütötte a villamos áram. A villámütőt gépész eszméletlenül szállították a Rókus-kórházba.

— **Elájult rendőr.** A főkapitányság bejelentő hivatalában az oda beosztott Hock Ambrus polgári rendőr ma délelőtt hirtelen rosszul lett, elhalványodott és a székéről lebukott. Az ébresztési kísérletek nem vezettek eredményre és így a mentők a Rókusba szállították.

Törvény előtt.

— **Igazságügyi kinevezések.** A mai hivatalos lap szerint a bírósági Szveztizlav törvényszéki bírót s a zágrábi járásbírósg vezetőjét báni táblai úlnökké kinevezte. Megengedte Sarlay Ferencz győri kir. ítélőtáblai bírónak, eddigi minőségében, a budapesti kir. ítélőtáblához saját kérelmére leendő áthelyezését és Chudovszky József iglói járásbírósg albirót a trenceáni és Kínaszevich Béla alibunári járásbírósg albirót a fehértemplomi törvényszékhez bírákká. Stépan László szobránczi járásbírósg albirót a királyhalmeczi járásbírósg albiróvá, Illés László aradi törvényszéki aljegyzőt a miskolczi törvényszékhez, Gaál István gyulai járásbírósg aljegyzőt a ráczkevei és Guthy Tódor dr. kaposvári törvényszéki aljegyzőt a buzsi járásbírósg albiróvá kinevezte ki.

— **A kispesti Othello.** Farkas István kispesti gyárimunkás a múlt télen arra a kellemetlen felfedezésre jutott, hogy szép, fiatal felesége szívesebben hallgatja Majthényi Ferencz vállalkozó udvarlását, mint az övét. Egyszer bizalmas tét a téte-ben is találta vele a feleségét s ekkor dühében félholtra verte a csabítót, ráadásul pedig darabokra szaggatta télikabátját. Ezek miatt állt ma törvényt Farkas, akit a törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével 8 napi fogságra és a télikabát árának megtérítésére ítél. Farkas felebbezett.

— **A paraszt szociálista sajtópöve.** Csizmadia Sándor sajtópöveben e hó 10-én tartják meg a végtárgyalást a budapesti törvényszék előtt. Az első és vádlott távollétében megtartott tárgyaláson Csizmadia tudvalevőleg igaztató és lázítás czimén két évi államfogházra ítélték. Csizmadia, mint innen kiutasított agitátor rendőrségi menetutlevéllel érkezik a fővárosba. Védője Vássonnyi Vilmos lesz.

— **A Tarnóczy-gyár bínei.** A budapesti büntető törvényszék Kossuth Ferencz és Rudnyánszky Béla képviselő, mint a vagyonbukott Hunnia gépgyár igazgatóit mentelmi jogának fölfüggesztését kéri a képviselőháztól család bukás czimén.

Kigolyozott atléta.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

Ez évi ápril hónap 23-án berkocsi állott meg a Mátyás templom melletti pénzügyminisztrni palota előtt s a benne ülő két fiatal ember sürgősen lehivatta Gerenday György miniszteri jogtanácsost, aki a magánéletben a magyar atletikai clubb alelnöke. Az egyik fiatal ember minden bevezetés nélkül arculatolta a jogtanácsost. Bártfay Péter polgári rendőr aki véletlenül ott lézengett, bele-

avatkozott a dologba s tekintélyének egész súlyát vetette latba, a minnek az lett az eredménye, hogy a második pofon neki utalványoztatott ki. A verekedő fiatal ember erre kocsiba ült, a rendőrségre hajtatott. ahol előadta, hogy neve Aldásy Imre, foglalkozására nézve földbirtokos. Gerendayt azért bántalmazta, mert az megtagadott tőle minden elégtételadást, mikor őt amiatt provokálta, hogy őt, Aldásyt a klubb tagjainak sorából kigolyózták.

Az inzulált Gerenday pedig azt adta elő, hogy őt már régebben figyelmeztették, hogy Aldásy, akinek sohasem vétett, az életére tör, mindig töltött fegyverrel jár, miért is ellene életveszélyes fenyegetés miatt feljelentést tesz. A rendőrség megmozgotta Aldásyt, de fegyvert nem talált nála. Gerenday erre megnevezte Porteleky László, honvédelmi miniszteri fogalmazót, hogy ennek a szájából hallotta, hogy jó lesz Aldásytól óvakodni, mert ez őt, a klubb elnökét okolja kizárása miatt, azért uton-utfélen azzal fenyegetődzik, hogy lelővi, mint a kutyát.

Aldásy erre fegyveres elégtétel adásra hívatta ki Portelekyt, aki megtagadta azt, előadva, hogy a kihívónak elintézetlen ügyei vannak, mire Aldásy rágalmozás miatt panasozta be Portelekyt, mely ügy azonban még függőben van.

Baló kir. járásbíró ma életveszélyes fenyegetés miatt vonta kérdőre Aldásy Imrét, aki védelmével Eötvös Károly orsz. gyűlési képviselőt bizta meg. A bíró a miniszterium kapujában történeteket nem feszegette, hanem kizárólag az élet veszélyes fenyegetésére szorított.

Gerenday György panasoz, azt adta elő, hogy több barátjától, Porteleky Lászlótól, Ferry Oszkár csendőrszázadosától stb. hallotta, hogy Aldásy az ő életére tör, folyton azzal fenyegetődzik, hogy ahol találja, lelővi.

Aldásy Imre a vádlott, azt vallotta, hogy eszeágában sem volt soha sem Gerendayt meggyilkolni, ő csak miután az elégtételadást ellenfele megtagadta többek előtt kijelentette, hogy inzulálni fogja, vagy mint azt magyarul mondják, *fel fogja pofozni.* Elmondja azután, hogy Hirsch Henrik huszár önkéntes és Eber Antal magánhivatalnokkal provokálta Gerendayt s mivel ez a kihívást el nem fogadta Hirsch-sel kocsiba ült, Budára hajtatott s ott elégtételt vett. Tagadja, hogy a lelővés alatt, ami különben szavajárása — mást mint parviadalt értett volna.

Ezután a tanuk kihallgatása következett. Dobák Emil hallotta Aldásy Imrét fenyegetődzni, hogy lelővi Gerendayt, vajjon párbajban-e vagy uton nem tudja, de rá azt a benyomást tette, hogy lovagias uton, végső esetben azonban nem lovagias uton... ő figyelmeztette Gerendayt, hogy vigyázzon s térjen ki az utcán előle.

Eber Antal arról tanuskodik, hogy hallotta a fenyegetést és megvolt róla győződve, hogy párbajt ért Aldásy alatta. Őt szólította fel vádlott, hogy legyen tanuja az arculatütésnek, de ő nem volt jelen a p. ü. ministerium előtt történetkél.

Iványi Gyula hivatalnok előtt Aldásy többször említette, hogy Gerendayt mint közveszélyes embert lelővi, később pedig, hogy megkorbácsolja vagy más módon vesz elégtételt. S a kijelentéseit mindig válogatott titulusok közt tette. Ő félt, hogy Aldásy beváltja ígéreteit.

Bártfay Péter polgári rendőr. Ott volt a pénzügyminiszterium kapujában, életveszélyes fenyegetést nem hallott, de látta Gerenday bántalmazását, sőt rajtam is polgári hatóságon — erőszakot, — hatóság elleni erőszakot követett el.

Hirsch Henrik: Aldásyval fenn volt a pénzügyminiszteriumban s látta mint ütötte arezul Gerendayt.

Eötvös: Volt-e fegyver Aldásyval? — Nem. — Kard, puska, pisztoly volt nála. — Csak egy bot.

Bíró: De azt nem tudta, hogy mi van a zsebében.

Vádlott: A rendőrségnél megvizsgáltam és nem találtak semmit. De kérem Gerendayt azt állítja, hogy nem ütöttem pofon, pedig Hirsch szemtanuja volt.

Bíró: Nem tartozik a dologra, ha arcul is ütötte, ilyesmí másom is megcsik, nagyobb szégyen az, ha az utcán a rendőr valakit a falhoz szorít.

Igazgatót vált tárgyalás Porteleky László honv. miniszteri fogalmazó kihallgatásánál, aki perben áll Aldásyval. Határozottan állítja, hogy nem kigolyóztatta előt többször fenjárt hivatalában s fenyegetődött, lelővi Gerendayt. Ő lebeszélni igyekezett, de hasztalan, mert Aldásy harcziás hangulatban ezzel a kijelentéssel vált el tőle: >Az erő tudatában távozzom.< Őt is meg akarta felemlíteni, mikor oda nyilatkozott, ha kizárnak lelővöm az alelnököt és az egész választmányt, s ezzel megelőzi a kigolyozást.

Eötvös egy pár kérdést intéz a tanukhoz, mire az ingerülten jegyzi meg: >Az igazságot el lehet csavarni.<

Eötvös: (felpattanva.) Ki csavarja el a bíróságot? Azt kérem van-e tanunak függőben levő lovagias ügye?

Diskvalifikált emberrel szemben nem szokás lovagias ügyet függőben hagyni.

Eötvös. Azt állítja nincs. Tanu: Nem is lehet.

Az az életveszélyes fenyegetés ott fenn a honvédelmi miniszteriumban négyeszem közt történt? Tanu: Erre nem tartozom felelni ügyvéd urnak.

Bíró: Ki hallotta a fenyegetést? — Perem folyamán majd megnevezem.

Most nevezze meg. — Fischer Adalbert irodatiszt és Weiner László magánhivatalnok.

Eötvös: Mily benyomást tett tanu urra a fenyegetés, az-e hogy azt párbaj utján, vagy más módon fogja beváltani?

Rám azt a benyomást tette, hogy ahol találja lelővi, mert nagyon izgatott állapotban volt.

Mit ért izgatott állapot alatt? — Azt az állapotot, melyben volt, valahányszor Gerenday nevéről szó volt.

De azért beszámítható állapotban volt.

Bíró: Azt megállapítani Ajtay és Moravcsik dolga lenne.

Aldásy (felugorva) Ha ily perfid nyilatkozatot hallok, akkor vagyok izgatott.

A bíró több ténybeli tanu kihallgatása czéljából a tárgyalást elnapolta.

Különfélék.

— **Ujabb affér a képviselőházban.**

A képviselőházban ismét lovagias ügy készül. A mai zárt ülés egy incidenséből kifolyólag ugyanis Károlyi Sándor gróf még az ülés folyama alatt provokálta Eszterházy Mihály gróf és Ivánka Oszkár által Gajári Odónt, aki Tisza Istvánt és Münnich Aurélt nevezte meg segédeit. A segédek este 8 óraker találkoznak.

— **Földrajz a diákkongresszuson.**

Levelet kaptunk ma Turinból. A turini nemzetközi diákkongresszus rendezőbizottsága írta a levelet ékes német nyelven s azt panasozlja benne, hogy a kongresszust a németországi diákok nem pártolják kellőképen. Hát lehet, hogy a németországi diákok nem pártolják a kongresszust, de ehhez nekünk edes kevé s közünk. A mi egyetemi hallgatóink éppen a legközelebbi napok egyikén mennek a kongresszusra, amelytől azonban a rendező bizottság hiányos földrajzi ismereteire való tekintettel, nem igen várunk nagy eredményeket. Jó lesz ha a mi diákjaink minél ha-

marább kimennek és felvilágosítják turini kollegáikat, hogy Magyarország és Németország két különböző valami és hogy Magyarországon javarészt nem németországi diákok járnak iskolába.

— **A postamesterek egyesülete.**

A postamesterek egyesülete tegnap tartotta üzi választmányi ülését Horváth János mezőberényi postamester, egyesületi elnök vezetése alatt. Az egyesület az elagott postamesterek részére egy menedékházat és ezzel egybekötve egy gyermeknevelő intézetet létesít, mely czélra, eddig közel 40 ezer korona gyűlt össze. Az erről szóló jelentésen kívül, a választmány a távirda-küldőncz díjak és a postatakarékpénztári jutalék felemelése, továbbá a feláru vasuti menetjegyeknek a postamesterek és családtagjaik részére való megadása iránt, felterjesztendő kérvénnyel foglalkozott.

— **Felnyársalta a fa.**

Nagy szerencsétlenség történt e hó 4-én a lipómezei Kelecsén község erdejében. Erdőtarolás alkalmával Bobrovcsán Jakab kelecséni lakos és több társát, akik a tarló alatt foglalatoskodtak, vészjellel figyelmeztették a favágók, hogy a nyilsebesen lefelé csuszó szálfáknak térjenek ki. Valamennyien el is menekültek, csupán Bobrovcsán Jakabot érte ott a szerencsétlenség, akit egy hegyes szálfá a szó szoros értelmében felnyársalta. Azonnal meghalt. Özvegyét és négy gyermekét hagyott árván.

— **Az országos képtár rendezése.**

Az országos képtárt a múlt hetekben rendezték egészen új rendszer szerint. Legtöbb kép elhagyta eddigi helyét és más alkalmasabb helyet kapott, amely a művészi izlésnek jobban felel meg. Ugyanez alkalommal a kormány legutóbbi vásárlásainak eredménye is körülbelül harminczöt nagybecsű kép, szintén bekerült a többi közt. Ezen képek közt néhány igen régi és rendkívüli értékű. Így a Rafael arczképe Sebastiano del Perimbotól, amely nagy vitákra adott okot, mert azt hitték, hogy nem éri meg, az érte fizetett 150,000 frankot. Most azt mondják, hogy nagybecsű kép, bármely képtár díszére válhatnék. Nevezetes még Pilippus Lippi Madonnája, azután Rafael kortársának Sodomának Krisztus ostoroztatása czimű képe és Domenico Ghirlandajo képe, amely azt ábrázolja, mikor Szent János az Apocalypsiszt írja. Ezek a XV—XVI. századból való olasz képek. A 17. századból németalföldi festők közül is többnek képe bekerült most a képtárba. Így Gerard Dávidtól egy: Krisztus imádják a pásztorok, Két szent nő, Jan Sco-reltól, V. Károly császár pompás dekoratív arczképe Barend Orleytól, Quentin Massys hires Krisztusa, B. van der Helstnek egy férfi és egy női arczképe. Érdekes a hires fáj-képfestőnek: Jan Goyennek egy képe a Beszélgető parasztok. Ennek a művésznek ez az egyetlen képe, amelyen alakok vannak. Ugyancsak bekerült a képek közé egy napjainkban kevésbé ismert, de istenáldott művésznek Jan Olisnek remek képe az: Egy előkelő család és a bájós női alakok hires francia festőjének, Greuzé-nek műve, egy férfi arczkép. Az országos képtár új formájában sokkal maradandóbb benyomást tesz az emberre s nagyobb művészi izlésű. A rendezést Lérey Gábor képtárör vezette.

— **Halálozás.**

Roller Mátys VI. ker. községi polgári iskolai igazgató, városi bizottsági tag, ma d. e. 11 óraker meghalt.

— **Egy amerikai város fejlődése.**

Az amerikai városok gyors fejlődésének hű képét adja a mississippi államok ez évi kiállításának helye Omaha, a Nebruskei állam legnagyobb vá-

rosa. 1854-ben történt alapítása után még sok évig kis falu volt, a kultúra és civilizáció akkor nyugati határán. 1860-ban még csak 2000 lakosa volt és az 1880-tól 1890-ig terjedő évtizedben lakosai száma 30518-ról 140452 szaporodott és ma már 180,000 lelket számlál. Amióta a nagy Union-Pacific-vasut Omaha érinti, még tizenhárom más vasut csomópontja lett Omaha. Kohói, melyek a szomszédos Montana, Dakota, Wyoming és Colorado fémtermékeit olvasztják fel ma már a világon legnagyobbak közül valók és állatvására a chikagói és kansai estyi állatvásárok után következnek. Így például az 1860-ban levágott marhák értéke meghaladja a 75 millió dollárt (180 millió forintot) összesen 570,515 marhát 1197,638 sertést és 333,332 juhot vágta le ez évben. Az ipar és kereskedelem már ágaiban is ily óriási arányú haladás tapasztalható és az omohaiak egész joggal álmodnak arról, hogy városuk utoléri Chikagót.

Az Esti Hirlap nyerői. Az Esti Hirlap november 7-iki nagy sorsolásának három nyerője jelentkezett ma kiadóhivatalunkban. A szerencsés nyerők közt van **Splényi Pál** báró leánya

báró Splényi Bertuska polgári iskolai tanuló (lakik Murányi-utca 53.)

ki a november 4-iki pénteki **AE-888** számú lappal 50 korona értékű nyereget nyert. Továbbá nyertek **Pauer Teréz** (lakik: Futó-utca 30)

a november 1-eki keddi **BC-199** számú lappal 200 koronát.

Tyirity János fodrász, (lakik: Sebestyén-u. 5 sz.)

a november 5-iki szombati **AG-259** számú lappal 50 koronát, kiknek kiadóhivatalunk a nyereményeket tüstént ki is szolgáltatta, miről bárki a nyerők által aláírt és kiadóhivatalunkban bárki által megtekinthető nyugtákból meggyőződhetik.

A november 7-iki nagy sorsoláson kisorsolt nyeremények közül még nem vétettek fel a november 2-iki szerdai **AA-263**, a november 3-iki csütörtöki **CF-972**, a november 5-iki szombati **BK-7** számú 200 koronás nyeremények, továbbá az október 31-iki hétfői **AH-568**, **BG-240**, **AG-834**, **BH-889**, **AD-66**, **BF-719**, a november 1-iki keddi **CE-238**, **BB-444**, **CA-556**, **CE-497**, **CF-75**, a november 2-iki szerdai **DA-380**, **CK-504**, **CF-329**, **CD-260**, a november 3-iki csütörtöki **BI-364**, **AI-883**, **AC-589**, **BK-714**, **AK-50**, **BI-876**, **DB-11**, a november 4-iki pénteki **AA-865**, **BA-797**, a november 5-iki szombati **AC-765**, **CA-931**, **BK-654**, **DA-769** számú 50 koronás nyeremények.

Az élő kórvány. A német császári pár Konstantinápolyból történt elutazása után, a szultánnak a Steramkioszkba való visszatérésekor érdekes dolog történt, melyet napokig a legnagyobb titokban tartottak, de amely aztán mégis kitudódott. Daczára a katonai kordonnak és a szultán kocsiját körülvevő kíséretnek, egy férfinak sikerült, még mostanáig is megfoghatatlan módon nagy vászon osomagot dobni a megijedt szultán lábai elé. A kocsi megállt. A szultán kísérő **Abdel Kader** herceg telemelkedett és hangosan kiáltotta: — Meg akarják ölni atyámat!

Egy pillanatnyi nyugtalanság keletkezett, míg egy bátor hadsegéd a csomagot kiemelte a kocsiból és magához vette. Erre a vászondarabok mozogni kezdtek és a vélt robbanászerek helyett egy sivitó gyermeket találtak. A férfi, aki ezzel az eredeti tüntetéssel akarta szennvedését a szultán szeméi előtt feltárni, rögtön maga jelentkezett a rendőrségnél, hol megmondta, hogy hivatalnok, hogy már hónapok óta nem kapott fizetést és már nem képes magát és a gyermekét fenntartani. E lépésével legalább azt akarta megmenteni. A szultán a kihallgatás eredményéről rögtön tudósítva, megadta, hogy a férfinak még az este fizessék ki hátralékos fizetését. A gyermeket pedig a szultán parancsára **Abdel Kader** herceg udvartartásába osztották be.

Kritikusok között. Első kritikus: Nem volt délelőtt a nemzeti színház főpróbáján?

Második kritikus: Nem. Én a szegény Bandi temetésén voltam.

Első kritikus: Vagy ugy! (S: órákhozot-tan). Na és milyen volt a rendezés?

Második kritikus: Hogy érti ezt?

Első kritikus: Istenem, milyen szórakozott is vagyok! Azt akartam kérdezni, hogy jól mulatott-e?

A „Hódoló díszfelvonulás”. Eisenhut Ferenc óriási körképe látható Városliget, Andrassy-u. végén, reggel 9-től este 5 1/2 óráig. Belépő díj 50 kr gyermekjegy 30 kr.

Az Esti Hirlap sorsjátéka.

A magyar újságolvasás megkedveltetésére és szélesebb körökben való terjesztésére az Esti Hirlap közönsége, tehát az egyházas hírlap minden üvöjje számára mindennap a törvény felügyelete alatt álló tárgyszerű sorsjátékot rendezünk.

Egy krajózárt az Esti Hirlap minden üvöjje játszik és pedig nem csupán az aznapi számokra való sorsoláson, hanem a heti sorsoláson is.

A rendes napi sorsjáték nyereményének értéke 5 korona. A heti nyereménynek pedig, amelyre az egész hét valamennyi napján, hétfőtől szombatig kibocsátott lappal játszanak, 200 korona.

Gondunk volt arra, hogy valóban pénzértékű, mindenképpen becses és — szükség esetén — azonnal pénzre tehető nyereménytárgyakat adjunk.

Igy választottuk a rendes napi ötven koronás nyeremény-krc a következőket:

Szép nagy olajfestmény arany keretben vagy Női aranyóra, arany lánczozal.

A kétszáz koronás nyereménytárgyak:

Kitűnő gyártmányú bicikli vagy Kettős fedelű férfi arany-óra, aranylánczozal.

Azok számára, kiknek a nyereménytárgyak nem felelnek meg, a nyertes lappal bemutatása után utalványt állítottunk ki, melynek alapján az alantabb megnevezett ismert jövedő fővárosi üzleknél 50 illetőleg 200 korona értékű tárgyakat kaphatnak.

Sternberg Armin és testvéreinek (Kerepesi-ut 36. sz.) hangszereket.

Lukács M. Mártonnál (Váci-utca 4. sz.) ékszereket.

Grossmann S.-nél (Bécsi-utca 5. sz.) férfi-ruhákat.

Berényi és Frankl-nál (Kossuth Lajos-u. 21. sz.) női ruhákat.

Szimon Istvánnál (Váci-körút 12.) fűszereket.

A hétfői lappeldányainkra való sorsolás ma kedden délelőtt ment végbe **Weinmann Fülöp** dr. kir. közjegyzőnek Andrassy-ut 9. sz. II. emeleti irodájában.

Az 50 koronás nyereményre való sorsolásban résztvettek a november 7-iki hétfői e napi kelettel kibocsátott összes lappeldányok a lap homlokzatán olvasható számokkal.

Nyerőnek kihuzatott a napi 50 koronás nyereményre a november 7-iki hétfői

*** AH-369 *** mint azt a **Weinmann Fülöp** dr. kir. közjegyző által felvett tanusítvány hivatalosan igazolja.

AZ ESTI HIRLAP SZÍNHÁZAK.

Mai színházi műsorok:

Nemzeti színház: A mama, Szigligeti vigjátéka 3 felvonásban. Főszereplők Vizvári, Csillag, Császár, Ligeti, Ujházi, Dezső, Vizvári. Kezdet 7 órakor.

Operaház: A király mondta, Delibes operája 3 felvonásban. Főszereplők Kertész, Valent, Mihályi, Kornai, Vardó, Dálnoki, Kaczér, Hilgermann, Abrányiné. Kezdet 7 órakor.

Figuralmas: Aeneas papa, Pinero bohózat 3 felvonásban. Főszereplők Hagedűs, Lányos, Góth, Doll, Gál, Tapolcazi, Varsányi. Kezdet 7 órakor.

Nepesítkezés: Bibliás asszony, Roger operettje 3 felvonásban. Főszereplők Németh, Szirmai, Solyósi, Lubinszky, Tollagi, Kürty, Gazsi, Csatai, Vidorné. Kezdet 7 órakor.

Magyar Népszínház: A krokodilus, Ferron operettje 3 felvonásban. Főszereplők Kövesi A.-né, Ledofszki, Székely, Giróth, Szentmiklóssy, Palasthy, Láng E., Halassy, Mátray. Kezdet 7 órakor.

*** Boszorkány kisasszony.** Pálmay Ilka napról-napra telt házak előtt játszik a

becsi Theater an der Wien-ben, de a «Namuri Blondin» előadása után hazamegy és tanulja a legújabb szerepét a «Fräulen Hexe» című új operettben, melyet szintén neki írtak. A művész két budapesti színháztól is kapott meghívást, hogy a tél folyamán vendégszerepeljen nálunk, de még nem határozott, hogy melyiket fogadja el.

*** Két millió jövedelem.** A párisi Porte-Saint-Martin színházban pénteken volt **Rostand** «Cyrano de Bergerac»-jának 246. előadása, ami már magában is elég csinos színházi esemény, de még inkább nyert érdekességben, ha hozzátesszük, hogy a sokat emlegetett darab ez este érte el a második millió frank jövedelmet.

*** Uj Brisson darab a Nemzeti Színházban.** A Nemzeti Színház igazgatósága megszerezte **Brisson** «Jalouse» című 3 felvonásos vigjátékát, mely még a téli szezonban kerül színre **Kürthy Emil** fordításában.

*** Oroszlánok a színpadon.** A párisi Ambigu színházban mult pénteken **Pierre Decourcelle** és **René Maizeroy** «Papa la Vertu» című öt felvonásra és nyolcz képre oszlott drámáját adták nagy sikerrel. Az újdonság a melodramák osztályából való, de a párisi lapok szerint ugy értekre, mint hatásra azok színvonalára fölérték. A darab szenzációs jelenete, midőn **Lenter** kisasszony, magyar huszár egyenruhában az oroszlánok ketreczében, mint állatszelidítő remekel. Vajjon melyik budapesti színház szerzi meg a «Papa la Vertu» előadása jogát és melyik primadonna vállalkozik a **Lenter** kisasszony kényes szerepére?

KÖZGAZDASÁG.

Az országos Iparegyesület összes szakosztályainak szerdán november hónap 9-én este 7 órakor az egyesület helyiségében ülést tartanak. A napirend tárgyai: **Horváth János** dr. előadása: Az ipari hitel-szervezetek üzet- és könyvviteléről.

Jelentések a tőzsdéről.

A gabonaüzlet Budapesten. Amerika szilárd tudósítása a malomok vételkedését fokozta, a forgalom megélnélt. Elkelt 30,000 q. buza 5-10 krral magasabb áron.

A következő buzafajok kerültek forgalomba:

Tiszavidéki	4000 mm.	80 kg.	10.80 frton,
"	900 "	77 "	10.75 "
Febérm.	750 "	76 "	10.30 "
Bácskai	600 "	73.8 "	9.90 "
Becsei	3500 "	76 "	10.25 "
Pestvidéki	1000 "	76.5 "	9.80 "
"	7000 "	77 "	10.55 "

Egyéb gabonaneműekben az irányzat megszilárdult, az árak emelkedtek. **Rozsot.** 8.25, **tengerit** 5.40-5.60 és **zabot** 5.70-5.80 frton vásároltak.

A határidőpiacra fedezésekre és véle-ményvásárlásokra a gabonacikkemek emelkedtek.

Kötötték:

Buza márcziusra	. . . 9.51-9.60
Rozs márcziusra	. . . 8.20-8.26
Tengeri májusra	. . . 4.64-4.67
Zab márcziusra	. . . 5.95-5.99

A budapesti értéktőzsde. A kedvezőtlen külpolitikai hírek kezdetben lanyha hangulatot terjesztettek, utóbb berlini magasabb takszációkra az irányzat megszilárdult.

Az előtőzsdén előfordult kötések: osztrák hitelrészv. 352.95-353.50 magyar hitelr. 383.25-383.60 osztrák-magy. állam-vasut részv. 355.80-356.— déli vasut-részvény 69.— leszámitoló-bank részvény 258.75.— rimamurányi vasműrészv. 263.50-267.10— közutivaspálya-részvény 369.— városi villamos vasut-részvény 228.— frton.

Zárlatkör maradt: osztrák hitel-részvény 353.30. magyar hitelrészvény 383.50 oszi-magy államvasut részv. 355.80 déli vasut-részvény 69.—, leszámitoló-bank részvény 258.75 rimamurányi vasműrészv. 267.10.— közuti vaspálya részvény 369.— városi villamos vasut-részvény 228.— forintton.

A gabonaüzlet Bécsben. A háborus hírek a kontremint fedezésekre kész-tették, az árak fokozatosan javultak.

Jegyzések:

Buza tavaszra	. . . 9.45-9.46
Rozs tavaszra	. . . 8.20-8.22
Tengeri máj-jun.-ra	. . . 4.93-4.95
Zab tavaszra	. . . 6.19-6.21

Az értéktőzsde Bécsben. Anglia hadikészülődései csak futólagos lanyhulást idéztek elő, mivel a helyi spekuláció foly-

tatta vásárlásait. Alpine részvényeké 178.50 trton adták-vették.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 353.40, magyar hitel-részvény 383.25, magyar aranyáradék 119.45, magyar koronáradék 97.60 anglo. bank 154.50, osztrák-magyar államvasut részvény 356.— forintton.

Felelős szerkesztő: **Gáspár Artur.**

Kolozsvári szeretház sorsjegy

ára **50** kr.

6 sorsjegy ára . . 2 frt 50 kr.
12 sorsjegy ára . . 5 frt — kr.

2000 nyeremény 82.500

kor. értékben

Huzás visszavonhatlanul

1898. évi november 15-én.

Sorsjegyek, míg a készlet tart, kaphatók: a sorsjáték rendező-bizottságánál Kolozsvárt, továbbá **Kormos Gyula** és társa bankháznál, Budapest, Dorottya-utca 5. sz. és minden sorsjegyelárusítónál helyben és vidéken. 256

Tűzkárból megmentett áruk

a következő árban adatnak el:

Ruhakelme méterje 15, 20, 25 kr.
Barkett méterje 16, 18, 22 kr.
Schifon 1 vég 3 frt 10 krtól 3 frt 50 krig.
Vászon 1 vég 3 frt 30 krtól 3 frt 50 krig.
Írlandi vászon 1 vég 4 frt 50 krtól 5 frt.
Rumburgi vászon 1 vég 5 frttől 6.50 krig.
Rumburgi vászon 50 rőf 8 frt 50 kr.

Benedek és Társa
Kerepesi-ut 58.

Fontos önvédelemre!

Bulldogg-Nemesis
6 lövető revolver csak



4 frt.

Bőrtáska szijjal és tölténnyel 5 frt. Vadász-fegyverek nagy választékban.

Földessy L. puskaműves Bpest, Muzeum-körút 3. Vidéki szétküldés utánvétel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 161

Olcsó valódi arany és ezüst-nemű bevásárlási forrás.

14 karátos arany jeggyűrűk 4 tornióf feljebb pontosan szabályozott zsebrák 5 forinttól, 14 karátos aranyórák 15 forinttól valamint 13 próbás új ezüst tárgyak 6 krajczárjával grammját szállít

LUKACS M. MARTON
ékszer- és órák czég
Budapest, IV., Váci-utca 4. szám.
a zsidó-utczával szemközt,
Vidék-re árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Kifolyások ellen a SCHNEIDER-Né Santal-Capsulák

a legbiztosabbak 8 nap alatt teljesen kigyógyítanak (uraknál és nőknél) mindennemű folyásokat, elgyengült férfierőt, hólyaggyulladás, ömlést stb. Egy doboz ára 2 frt 50 kr. Egyedül kapható postá után!

SCHNEIDER JÓZSEF gyógyszerész, nélf. RESICA, FŐ UTCZA 14.